

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ (м. Вінниця)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДГОТОВКИ РОБІТНИЧИХ КАДРІВ

Професія:	Пожежний-рятувальник
Код професії:	5161
Професійна кваліфікація:	пожежний-рятувальник
Вид професійної підготовки:	професійно-технічне навчання
Форма навчання:	денна
Строк навчання:	до 11 тижнів (в умовах особливого періоду)

Розглянуто і схвалено педагогічною радою
Вищого професійного училища Львівського
державного університету безпеки
життєдіяльності (м. Вінниця)

Протокол від «02» жовтня 2026 року №8
Голова педагогічної ради

Артем РУБАН

Освітня програма вводиться в дію
з «02» жовтня 2026 року
(наказ училища від 02.10.2026 № НС-545/91)

АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ освітньої програми

Професія:
Код професії:
Професійна кваліфікація:
Вид професійної підготовки:

Пожежний-рятувальник
5161
пожежний-рятувальник
професійно-технічне навчання

РОЗГЛЯНУТО та РЕКОМЕНДОВАНО

до розгляду на засіданні
педагогічної ради навчальним
відділенням виробничого навчання
Протокол №1
від «30 » вересня 2026 року

Начальник відділення-старший
майстер виробничого навчання
навчального відділення
виробничого навчання
підполковник служби
цивільного захисту

Віктор КРАСУЦЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО

Начальник Головного управління Державної
служби України з надзвичайних ситуацій
у Вінницькій області
полковник служби цивільного захисту

Максим КРУТІНЬ
« 02 » _____ 2026 року

ПОГОДЖЕНО

Заступник начальника училища з навчальної
та методичної роботи Вищого професійного
училища Львівського державного
університету безпеки життєдіяльності
(м. Вінниця)
полковник служби цивільного захисту

Ігор ЛІПЧАНЧУК

« 02 » _____ 10 2026 року

I. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

1.1. Ця освітня програма містить:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою;
- типовий навчальний план;
- перелік освітніх компонентів (предметів) та їх логічну послідовність вивчення;
- розподіл навчального навантаження та очікувані результати навчання;
- інформацію про контрольні заходи та державну кваліфікаційну атестацію.

1.2. Освітня програма схвалена педагогічною радою Вищого професійного училища Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (м. Вінниця), протокол від «02» жовтня 2026 року № 8 та вводиться в дію з «02» жовтня 2026 року.

1.3. Освітню програму розроблено на основі ДОС 5161.О.84.25-2023 професії 5161 “Пожежний-рятувальник”, затвердженої наказом МОН України від 13.12.2023 № 1518 та типового навчального плану професійно-технічного навчання робітничих кадрів за професією 5161 Пожежний-рятувальник, затвердженого наказом ДСНС від 09.12.2024 № 1302.

1.4. Освітню програму розроблено робочою групою у складі:

КРАСУЦЬКИЙ	— начальник відділення-старший майстер
Віктор Миколайович	виробничого навчання навчального відділення виробничого навчання;
ОСАДЧУК	— старший викладач-майстер виробничого навчання
Олександр Юрійович	навчального відділення виробничого навчання;
АХЕВИЧ	— майстер виробничого навчання навчального
Сергій Миколайович	відділення виробничого навчання;
КАРАЩУК	— методист навчально-методичного відділу
Віталій Васильович	

1.5. Освітню програму погоджено із Головним управлінням ДСНС України у Вінницькій області на предмет актуальності її змісту.

1.6. Сфера професійної діяльності: Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування. Надання державних послуг суспільству в цілому (КВЕД ДК 009:2010, секція О, група 84.2, клас 84.25).

1.7. Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою: повна загальна середня освіта (3 рівень НРК).

1.8. Ця освітня програма є основою для укладання робочого навчального плану, робочих освітніх програм та іншої документації з питань планування та реалізації освітнього процесу.

Скорочення:

ПК — професійні компетентності, ЗК — загальні компетентності, РН — результати навчання, КК- ключові компетентності, А — аудиторні заняття, СР — самостійна робота; ДКА — державна кваліфікаційна атестація.

* Освітня програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Вищого професійного училища Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (м. Вінниця).

II. ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

професійно-технічного навчання робітничих кадрів
на основі повної загальної середньої освіти

Професія: **5161 Пожежний-рятувальник**

Професійна кваліфікація: **пожежний-рятувальник**

Вид підготовки: **професійно-технічне навчання**

Термін навчання: до 11 тижнів (63 навчальних днів)

№ з/п	Напрями підготовки	К-ть год.	Розподіл годин за результатами навчання					
			ЗК	РН 1	РН 2	РН 3	РН 4	Виробнича практика, ДКА
1.	Загальнопрофесійна підготовка	58	58	-	-	-	-	-
	Із них:	42	42	-	-	-	-	-
	- аудиторних							
	- самостійна робота	16	16	-	-	-	-	-
2.	Теоретична підготовка	160		76	4	50	30	-
	Із них:							
	- аудиторних	120	-	60	4	34	22	-
	- самостійна робота	40	-	16		16	8	-
3.	Практична підготовка	331	-	-	-	-	-	-
3.1.	Виробниче навчання	198	36	72	12	48	30	-
3.2.	Виробнича практика	133	-	-	-	-	-	133
4.	Консультації (за межами навчального часу)	30	-	-	-	-	-	-
5.	Державна кваліфікаційна атестація	7	-	-	-	-	-	7
6.	Загальний обсяг навчального часу (без п. 4)	556	94	148	16	98	60	140

Типовий навчальний план розроблено відповідно до Державного освітнього стандарту з професії 5161 Пожежний-рятувальник, затвердженого наказом МОН України від 13.12.2023 № 1518 та затверджено наказом ДСНС від 09.12.2024 № 1302

III. ЗВЕДЕНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ТА ЙОГО РОЗПОДІЛ ЗА НАПРЯМКАМИ ПІДГОТОВКИ, РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЯМИ

Професія: 5161 Пожежний-рятувальник

Професійна кваліфікація: пожежний-рятувальник

Вид професійної підготовки: професійно-технічне навчання

№ з/п	Напрямок підготовки	Всього годин (А/СР)	Зміст результату навчання	Зміст компетентності
1	Загально-професійна підготовка	58 (42/16)	Формування ключових та загальних компетентностей (ЗГ та КК)	ЗГ 1 — дотримання основ охорони праці ЗГ 2 — надання домедичної допомоги ЗГ 3 — психологічна компетентність КК 4 — енергоефективна та екологічна компетентність
2	Теоретична підготовка	160 (120/40)	РН 1 — здійснювати підготовку до виконання робіт; РН 2 — виконувати рятувальні роботи на місці події; РН 3 — здійснювати гасіння пожеж; РН 4 — виконувати аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи, ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій;	ПК 1.1 — здатність використання спеціальної техніки та обладнання ПК 1.2 — здатність використання засобів індивідуального захисту органів дихання і зору ПК 1.3 — здатність використання засобів оперативного зв'язку ПК 1.4 — здатність виконувати технічне обслуговування та дрібний ремонт техніки і обладнання ПК 2.1 — здатність виконувати пошук постраждалих на місці події ПК 2.2 — здатність проведення транспортування постраждалих із небезпечних зон ПК 3.1 — здатність проведення розвідки пожежі ПК 3.2 — здатність виконання оперативного розгортання ПК 3.3 — здатність проведення локалізації та ліквідації пожежі на об'єктах різного призначення ПК 3.4 — здатність виконання розкриття, укріплення і розбирання будівельних конструкцій, завалів та природних перешкод ПК 4.1 — здатність проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при аваріях на автомобільному транспорті

№ з/п	Напрямок підготовки	Всього годин (А/СР)	Зміст результату навчання	Зміст компетентності
				ПК 4.2 — здатність проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при аваріях з витоком небезпечних хімічних речовин ПК 4.3 — здатність проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при виробничих аваріях із радіаційним забрудненням ПК 4.4 — здатність проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт на зруйнованих спорудах та підземних комунікаціях ПК 4.5 — здатність проведення рятувальних робіт на водних об'єктах ПК 4.6 — здатність проведення робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру КК 1 — комунікативна компетентність КК 2 — особистісна, соціальна та навчальна компетентності КК 3 — громадянська компетентність КК 4 — енергоефективна та екологічна компетентність
3	Практична підготовка	331 (331 / не перед-бачено)	РН 1 — здійснювати підготовку до виконання робіт; РН 2 — виконувати рятувальні роботи на місці події; РН 3 — здійснювати гасіння пожеж; РН 4 — виконувати аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи, ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій.	ЗГ 1 — дотримання основ охорони праці ЗГ 2 — надання домедичної допомоги ПК 1.1 — здатність використання спеціальної техніки та обладнання ПК 1.2 — здатність використання засобів індивідуального захисту органів дихання і зору ПК 1.3 — здатність використання засобів оперативного зв'язку ПК 1.4 — здатність виконувати технічне обслуговування та дрібний ремонт техніки і обладнання ПК 2.1 — здатність виконувати пошук постраждалих на місці події ПК 2.2 — здатність проведення транспортування постраждалих із небезпечних зон ПК 3.1 — здатність проведення розвідки пожежі ПК 3.2 — здатність виконання оперативного розгортання ПК 3.3 — здатність проведення локалізації та ліквідації пожежі на

№ з/п	Напрямок підготовки	Всього годин (А/СР)	Зміст результату навчання	Зміст компетентності
				об'єктах різного призначення ПК 3.4 — здатність виконання розкриття, укріплення і розбирання будівельних конструкцій, завалів та природних перешкод ПК 4.1 — здатність проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при аваріях на автомобільному транспорті ПК 4.2 — здатність проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при аваріях з витоком небезпечних хімічних речовин ПК 4.3 — здатність проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при виробничих аваріях із радіаційним забрудненням ПК 4.4 — здатність проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт на зруйнованих спорудах та підземних комунікаціях ПК 4.5 — здатність проведення рятувальних робіт на водних об'єктах ПК 4.6 — здатність проведення робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру
4	ДКА	7	РН 1÷РН 4	ЗГ 1, ЗГ 2 ПК 1.1÷ПК 1.4, ПК 2.1, ПК 2.2 ПК 3.1÷ПК 3.4 ПК 4.1÷ПК 4.6
5	Загальний обсяг навчального часу	556 (500/56)	до 11 тижнів навчання (63 навчальних днів)	

IV. РОЗПОЛІЛ ГОДИН ЗА ОСВІТНІМИ КОМПОНЕНТАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИВЧЕННЯ

Професія: 5161 Пожежний-рятувальник**Професійна кваліфікація:** пожежний-рятувальник

Вид професійної підготовки: професійно-технічне навчання

[illegible]

№ з/п	Освітні компоненти (навчальні предмети)	К-ть год. (А/СР)	ЗПБ			РН 1						РН 2		РН 3				РН 4								
			ЗГ 1	ЗГ2	ЗГ3	ПК 1.1	ПК 1.2	ПК 1.3	ПК 1.4	КК 1	КК 2	КК 3	ПК 2.1	ПК 2.2	ПК 3.1	ПК 3.2	ПК 3.3	ПК 3.4	ПК 4.1	ПК 4.2	ПК 4.3	ПК 4.4	ПК 4.5	ПК 4.6	КК 4	
2.4	Пожежна тактика	46 (36/10)										+	+	+	+	+										
2.5	Будівельні матеріали і конструкції та їх поведінка в умовах пожежі	10 (6/4)															+									
2.6	Аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи	30 (22/8)																+	+	+	+	+	+	+		
3.	Практична підготовка	331																								
3.1	Виробниче навчання	198 (198/0)	+	+		+	+	+	+				+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		
3.2	Виробнича практика	133 (133/0)	+	+		+	+	+	+				+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		
4.	Державна кваліфікаційна атестація	7	+	+		+	+	+	+				+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		
5.	Загальний обсяг навчального часу	556 (500/56)	до 11 тижнів навчання (63 навчальних днів)																							

V. МОДУЛЬНИЙ ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ІЗ КОМПЕТЕНТНОСТЯМИ

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
Загальнопрофесійна підготовка			
Охорона праці	30	ЗГ 1	Знати: основні законодавчі акти з охорони праці; права працівників з охорони праці на підприємстві; положення колективного договору щодо охорони праці в установі; основні вимоги правил безпеки праці до службових приміщень і споруд пожежно-рятувального підрозділу; вимоги правил безпеки праці до пожежних та аварійно-рятувальних автомобілів, пожежно-рятувальних пристроїв, пожежного устаткування, переносного пожежного та аварійно-рятувального інструменту, засобів індивідуального захисту пожежного-рятувальника; вимоги правил безпеки праці під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, гасіння пожеж, ліквідації надзвичайних ситуацій; основи електробезпеки; параметри й властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища; основи пожежної безпеки та шляхи її забезпечення; основи гігієни праці та виробничої санітарії; правила охорони навколишнього середовища, пожежної безпеки; засоби та методи захисту працівників від шкідливого та небезпечного впливу виробничих факторів; правила проходження медичних оглядів.
Домедична підготовка	10	ЗГ 2	Знати: порядок, правила і методи надання домедичної допомоги; правила огляду місця події; правила дотримання власної безпеки при наданні домедичної допомоги; нормативно-правову базу функціонування системи ЕМД в Україні;

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
			основи анатомії та фізіології людини; проведення первинного огляду у постраждалого (хворого); методи оцінки ознак життя у постраждалих з раптовою зупинкою кровообігу; правила комунікації зі службами порятунку; алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації у постраждалих (хворих) різних вікових груп; алгоритм проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора у постраждалого (хворого) різних вікових груп; особливості проведення серцево-легеневої реанімації у випадку утоплення; ознаки обструкції верхніх дихальних шляхів; алгоритм відновлення прохідності дихальних шляхів у постраждалих різних вікових груп при удавленні; розпізнавання ознак масивної зовнішньої кровотечі; розпізнавання ознак внутрішньої кровотечі; алгоритм зупинки масивної зовнішньої кровотечі; алгоритм надання домедичної допомоги при підозрі на внутрішню кровотечу; дотримання правил власної безпеки під час зупинки масивної зовнішньої кровотечі; алгоритм відновлення та підтримання прохідності дихальних шляхів у постраждалого (хворого) різних вікових груп; правила надання допомоги при невідкладних станах (враховуючи інфаркт міокарду, інсульт, епілептичний напад, анафілаксію); алгоритм надання домедичної допомоги при опіках; алгоритм надання домедичної допомоги при ураженні електричним струмом; алгоритм надання допомоги при отруєнні невідомою речовиною; алгоритми надання домедичної допомоги при травмах окремих анатомічних ділянок;

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
			алгоритм проведення сортування постраждалих при масових випадках; особливості надання допомоги у випадку надзвичайних ситуацій; особливості надання допомоги вагітним та при неускладнених пологах.
Психологічна підготовка	10	ЗГ 3	Знати: роль морального чинника для професійного становлення пожежного-рятувальника; історію пожежно-рятувальної справи в Україні, професійні традиції; зростання соціальної значимості професії пожежного-рятувальника; правила поведінки у колективі; основні норми етики та моралі; поняття лідерство та його основні принципи; типи характеру і темпераменту людини; види психоемоційного стану людини; ознаки посттравматичного стресового розладу людини; негативні психічні стани, моделі виходу з них; психологічні особливості поведінки в надзвичайних ситуаціях; правила поведінки з людьми із посттравматичним стресовим розладом; поняття про екстренну психологічну допомогу та методи її надання постраждалому населенню; фактори ризику і способи їх подолання; правила самоконтролю (саморегуляції).
Основи енергоефективності та екологічної безпеки	8	КК 4	Знати: основи енергоефективності; способи енергоефективного використання матеріалів та ресурсів в професійній діяльності та в побуті; основи раціонального використання, відтворення, збереження природних ресурсів; способи збереження та захисту екології в професійній діяльності.
Теоретична підготовка			
Технічна підготовка	38	ПК 1.1 ПК 1.3 ПК 1.4	Знати: вимоги і основні положення статутів, наказів, інструкцій, нормативів щодо пожежно-рятувальних робіт;

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
			призначення, принципи будови, тактико-технічні характеристики та правила експлуатації основних пожежних і аварійно-рятувальних автомобілів; призначення, будову, технічні характеристики та типові способи використання пожежно-рятувальних пристроїв, пожежного устаткування, переносного пожежного і аварійно-рятувального інструменту та спорядження; типові способи роботи з протипожежною технікою; призначення, технічні характеристики, правила використання приладів радіаційного, хімічного, біологічного та дозиметричного контролю; вимоги правил безпеки праці до пожежних і аварійно-рятувальних автомобілів, пожежно-рятувальних пристроїв, пожежного устаткування, переносного пожежного і аварійно-рятувального інструменту та спорядження; види і засоби зв'язку в підрозділах; класифікацію, загальну будову та принцип роботи радіостанцій; дисципліну ведення зв'язку та правила використання засобів оперативного зв'язку; порядок проведення технічного обслуговування та дрібного ремонту пожежно-технічного оснащення, пожежного устаткування, переносного пожежного і аварійно-рятувального інструменту та спорядження; порядок проведення обслуговування та перевірки захисних дихальних апаратів.
Підготовка газодимозахисника	24	ПК 1.2	Знати: загальні положення щодо організації газодимозахисної служби в підрозділах; порядок допуску до роботи в засобах індивідуального захисту органів дихання і зору; загальні обов'язки газодимозахисників; порядок організації поста

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
			безпеки на місці події; обов'язки постового на посту безпеки; класифікацію, призначення, загальну будову, технічні характеристики, принцип роботи захисних дихальних апаратів; визначення параметрів роботи в захисних дихальних апаратах під час різних умов роботи; правила роботи в захисних дихальних апаратах; засоби захисту під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах високих (низьких) температур та в зонах радіаційного та хімічного забруднення.
Організація діяльності органів і підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	12	ЗГ 3 КК 1 КК 2 КК 3	Знати: професійну термінологію; правила спілкування з керівництвом, колегами; норми професійної етики при спілкуванні; основні трудові права та обов'язки працівників; основні нормативно-правові акти у професійній сфері, що регламентують трудову діяльність; особливості укладання трудового договору (контракту), підстави його припинення; соціальні гарантії та чинний соціальний захист на службі, зокрема види та порядок надання відпусток; основні положення Кодексу цивільного захисту України, Дисциплінарного статуту служби цивільного захисту, Положення про порядок проходження служби цивільного захисту особами рядового і начальницького складу; вимоги і основні положення статутів, наказів, інструкцій, нормативів щодо пожежно-рятувальних робіт; порядок розгляду, способи вирішення індивідуальних та колективних трудових спорів; правила внутрішнього розпорядку.
Пожежна тактика	46	ПК 2.1 ПК 2.2	Знати: типові способи роботи та розшуку постраждалих у зоні проведення

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
		ПК 3.1 ПК 3.2 ПК 3.3	аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, їх транспортування; способи та правила проведення транспортної імобілізації постраждалих; способи транспортування та евакуації постраждалих із небезпечних зон; властивості основних пожежовибухонебезпечних речовин, джерел радіації тощо; загальні поняття про пожежу та її розвиток; тактичні можливості пожежно-рятувальних підрозділів; правила взаємодії з іншими службами під час ліквідації пожеж; типові способи роботи під час гасіння пожеж; порядок дій пожежного-рятувальника за сигналом «Тривога», під час виїзду та прямування до місця події; дії пожежного-рятувальника під час проведення розвідки місця події; вимоги правил безпеки праці під час виїзду, прямування до місця події та проведення розвідки; етапи оперативного розгортання та заходи, що виконуються на кожному етапі; поняття про локалізацію та ліквідацію пожежі; поняття про вирішальний напрямок дій на пожежі, принципи, згідно з якими визначається вирішальний напрямок, типові способи роботи під час гасіння пожеж; дії пожежного-рятувальника під час гасіння пожежі на об'єктах різного призначення; вимоги нормативно-правових актів щодо організації та діяльності пожежно-рятувальних підрозділів, взаємодії з іншими оперативними службами міста (району).
Будівельні матеріали і конструкції та їх поведінка в умовах пожежі	10	ПК 3.4	Знати: необхідність, мету, способи розкриття і розбирання конструкцій; класифікацію будівель за призначенням, поверховістю та ступенем вогнестійкості; основні конструктивні елементи будівель та споруд, технологічного обладнання; основні види будівельних матеріалів, їх

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
			класифікацію та властивості; поведінку будівельних конструкцій в умовах пожежі, в залежності від будівельних матеріалів.
Аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи	30	ПК 4.1 ПК 4.2 ПК 4.3 ПК 4.4 ПК 4.5 ПК 4.6 КК 4	Знати: порядок проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при аваріях на автомобільному транспорті; вимоги правил безпеки праці під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при аваріях на автомобільному транспорті; вимоги правил безпеки праці до аварійно-рятувальних автомобілів та аварійно-рятувального інструменту; пожежну небезпеку пально-мастильних матеріалів та горючих рідин, способи їх гасіння; основні властивості небезпечних хімічних речовин; порядок проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при аваріях з витоком небезпечних хімічних речовин; вимоги правил безпеки праці під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при аваріях з витоком небезпечних хімічних речовин; засоби захисту під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт у зонах хімічного забруднення; призначення, технічні характеристики, правила використання приладів хімічного та біологічного контролю; способи спеціального (деконтамінації) та санітарного оброблення техніки, будівель, споруд тощо; порядок проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при виробничих аваріях із радіаційним забрудненням; вимоги правил безпеки праці під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при виробничих аваріях із радіаційним

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
			забрудненням; засоби захисту під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в зонах радіаційного забруднення; призначення, технічні характеристики, правила використання приладів радіаційного та дозиметричного контролю; порядок проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт на зруйнованих спорудах та підземних комунікаціях; вимоги правил безпеки праці під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт на зруйнованих спорудах та підземних комунікаціях; порядок проведення рятувальних робіт на водних об'єктах; дотримуватись вимог безпеки праці під час проведення рятувальних робіт на водних об'єктах; порядок використання засобів захисту під час проведення рятувальних робіт в умовах високих (низьких) температур; порядок проведення робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру; правила експлуатації аварійно-рятувальних автомобілів та інструменту, що використовуються під час проведення робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру; вимоги правил безпеки праці під час проведення ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
Практична підготовка			
Виробниче навчання	198	ЗГ 1	Уміти: дотримуватись вимог безпеки праці під час несення служби у пожежно-рятувальному підрозділі; дотримуватись вимог безпеки праці під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, гасіння пожеж,

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
			ліквідації надзвичайних ситуацій; дотримуватись вимог безпеки праці під час роботи із пожежними та аварійно-рятувальними автомобілями, пожежно-рятувальними пристроями, пожежним устаткуванням, переносним пожежним та аварійно-рятувальним інструментом; використовувати за призначенням засоби індивідуального захисту пожежно-рятувальника; дотримуватись вимог електробезпеки під час роботи із електрифікованим обладнанням та електроустановками; володіти засобами і методами індивідуального та колективного захисту від небезпечних та шкідливих виробничих факторів.
		ЗГ 2	Уміти: визначати та оцінювати дихання у постраждалого з підозрою на раптову зупинку кровообігу (потрійний прийом); відновлювати прохідність дихальних шляхів мануальним методом; відновлювати прохідність дихальних шляхів шляхом висування нижньої щелепи; виконувати натискання на грудну клітку при здійсненні серцево-легеневої реанімації у дорослих; проводити штучну вентиляцію легень у дорослих; відновлювати прохідність дихальних шляхів внаслідок удавлення у дорослих; використовувати зовнішній автоматичний дефібрилятор при проведенні серцево-легеневої реанімації; надавати постраждалому стабільне положення; визначити та оцінювати дихання у дітей з підозрою на раптову зупинку кровообігу (потрійний прийом); дітей різних вікових груп; виконувати натискання на грудну клітку при здійсненні серцево-легеневої реанімації у дітей різних вікових груп; проводити штучну вентиляцію легень у дітей різних

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
			вікових груп; відновлювати прохідність верхніх дихальних шляхів внаслідок удавлення у дітей різних вікових груп; надавати дітям різних вікових груп стабільне положення; визначати ознаки масивної зовнішньої кровотечі; визначати ознаки внутрішньої кровотечі; зупиняти кровотечі за допомогою пов'язки що тисне; зупиняти кровотечі за допомогою кровоспинного джгута типу САТ; зупиняти кровотечі за допомогою кровоспинного джгута типу SWAT; зупиняти кровотечі за допомогою тампонування ран; накладати бинтові пов'язки на кінцівки; накладати шийний комірць при травмах шийного відділу хребта; проводити іммобілізацію постраждалого на довгій транспортувальній дошці; проводити евакуацію постраждалого з транспортного засобу; проводити ШВЛ за допомогою мішка Амбу.
		ПК 1.1 ПК 1.3 ПК 1.4	Уміти: забезпечувати підготовку та застосовувати за призначенням пожежно-рятувальні пристрої, пожежне устаткування, переносний пожежний та аварійно-рятувальний інструмент; використовувати за призначенням із дотриманням вимог правил безпеки праці пожежно-рятувальні пристрої, пожежне устаткування, переносний пожежний та аварійно-рятувальний інструмент; використовувати за призначенням прилади радіаційного, хімічного та дозиметричного контролю; застосовувати засоби оперативного зв'язку; передавати оперативну інформацію з дотриманням загальноприйнятих вимог до дисципліни ведення зв'язку; проводити технічне обслуговування та дрібний ремонт пожежно-рятувальних пристроїв,

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
			пожежного устаткування, переносного пожежного і аварійно-рятувального інструменту та спорядження.
		ПК 1.2	Уміти: застосовувати засоби індивідуального захисту органів дихання і зору та спеціальне спорядження в умовах задимленого, загазованого та забрудненого повітря; проводити оперативну перевірку та перевірку перед постановкою до оперативного розрахунку захисних дихальних апаратів; виявляти та усувати можливі несправності під час роботи у захисних дихальних апаратах; визначати параметри роботи в захисних дихальних апаратах під час різних умов роботи; виконувати обов'язки постового на посту безпеки; використовувати засоби захисту під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах високих (низьких) температур та в зонах радіаційного та хімічного забруднення.
		ПК 2.1 ПК 2.2 ПК 3.1 ÷ ПК 3.3	Уміти: проводити розшук постраждалих у зоні небезпечної події, надзвичайної ситуації; рятування постраждалих з висот та саморятування; накладати іммобілізуючі шини, пов'язки на всі частини тіла та використовувати підручні засоби при ушкодженнях постраждалих; здійснювати транспортну іммобілізацію постраждалих; проводити транспортування постраждалих із небезпечних зон; проводити розвідку місця події; визначати пожежну небезпеку речовин та матеріалів; визначати вогнегасні речовини та способи гасіння пожежонебезпечних речовин та матеріалів; здійснювати у складі відділення оперативне

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
			розгортання сил і засобів підрозділу на об'єктах різного призначення; здійснювати підготовку та застосовувати за призначенням із дотриманням вимог правил безпеки праці пожежні автомобілі, пожежно-рятувальні пристрої, пожежне устаткування, переносний пожежний та аварійно-рятувальний інструмент, засоби індивідуального захисту пожежного-рятувальника; здійснювати у складі відділення гасіння пожеж на об'єктах різного призначення; дотримуватись вимог безпеки праці під час гасіння пожеж на об'єктах різного призначення.
		ПК 3.4	Уміти: проводити у складі відділення розбирання будівельних конструкцій, завалів, природних перешкод, здійснювати укріплення або руйнування нестійких будівельних конструкцій в умовах високих (низьких) температур; визначати поведінку будівельних конструкцій в умовах пожежі, в залежності від будівельних матеріалів.
		ПК 4.1 ÷ ПК 4.6	Уміти: проводити аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи при аваріях на автомобільному транспорті; дотримуватись вимог безпеки праці під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при аваріях на автомобільному транспорті; дотримуватись вимог безпеки праці під час роботи із аварійно-рятувальними автомобілями та аварійно-рятувальним інструментом; проводити аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи при аваріях з витоком небезпечних хімічних речовин; дотримуватись вимог безпеки праці під час проведення аварійно-рятувальних

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
			та інших невідкладних робіт при аваріях з витоком небезпечних хімічних речовин; визначати наявність небезпечних хімічних речовин у повітрі, воді та ґрунті за допомогою приладів хімічного контролю; використовувати засоби захисту під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в зонах хімічного забруднення; здійснювати спеціальне оброблення (деконтамінацію) техніки, будівель, споруд та технологічного обладнання; проводити аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи при виробничих аваріях із радіаційним забрудненням; визначати рівень радіаційного забруднення за допомогою приладів радіаційного та дозиметричного контролю; використовувати засоби захисту під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в зонах радіаційного забруднення; дотримуватись вимог безпеки праці під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при виробничих аваріях із радіаційним забрудненням; проводити аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи на зруйнованих спорудах та підземних комунікаціях; дотримуватись вимог безпеки праці під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт на зруйнованих спорудах та підземних комунікаціях; здійснювати рятувальні роботи на водних об'єктах; дотримуватись вимог безпеки праці під час проведення рятувальних робіт на водних об'єктах; проводити роботи з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру; дотримуватись

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
			вимог безпеки праці під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.
Виробнича практика	133	ЗГ 1 ЗГ 2 ПК 1.1 ÷ ПК 1.4 ПК 2.1 ПК 2.2 ПК 3.1 ÷ ПК 3.3 ПК 4.1 ÷ ПК 4.6	Інструктаж з охорони праці. Інструктаж з охорони праці і пожежної безпеки на робочому місці. <u>Провести ознайомлення із:</u> - підрозділом, його структурою та організацією діяльності; - районом виїзду пожежно-рятувального підрозділу; - приміщеннями підрозділу та їх призначенням; - пожежно-рятувальними автомобілями, аварійно-рятувальною технікою, пожежно-технічним оснащенням, яке є в оперативному розрахунку. Оволодіння практичними навичками дій пожежних-рятувальників з підтримання внутрішнього порядку та виконання розпорядку дня підрозділу. <u>Провести ознайомлення з:</u> - розпорядком дня підрозділу. <u>Відпрацювати:</u> - обов'язки пожежного-рятувальника та постового біля фасаду пожежно-рятувального підрозділу - заходи, які передбачені розпорядком дня під час несення служби у черговому караулі. Оволодіння практичними навичками дій пожежних-рятувальників з використання за призначенням, обслуговування і дрібного ремонту спеціальної техніки, обладнання та устаткування. <u>Провести ознайомлення із:</u> - порядком постановки пожежних рукавів в оперативний розрахунок; - порядком постановки рятувальної мотузки в оперативний розрахунок; <u>Відпрацювати:</u>

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
			- способи укладання пожежних рукавів на пожежні автомобілі; - порядок прокладання та прибирання рукавів, з'єднання та роз'єднання з'єднувальних рукавних головок, порядок заміни гумових ущільнюючих кілець, приєднання ствола до з'єднувальної головки; - проведення перевірки ЗДА перед постановкою до оперативного розрахунку, які знаходяться в оперативному розрахунку підрозділу; - призначення пожежних рукавів та стволів, їх класифікацію; - обов'язки пожежного-рятувальника під час прокладання рукавних ліній та роботі зі стволами; - технічні характеристики ручних пожежних драбин; - способи роботи з рукавами та рукавним обладнанням у зимовий період; - порядок зняття драбини-палиці з пожежного автомобіля, перенесення, підйому по ній, складання та укладання на автомобіль; - порядок використання драбини-палиці в якості тарана та нош; - порядок перенесення штурмової драбини, підйому по ній у поверхи навчальної башти та спуску донизу; - порядок перенесення висувної драбини до місця встановлення, встановлення драбини, підйом по ній на поверхи навчальної башти та складання; - порядок закріплення рятувальної мотузки за конструкції різними способами; - порядок в'язання рятувальної петлі на умовному постраждалому; - порядок змотування рятувальної мотузки у клубок;

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
			- порядок рятування постраждалого з верхніх поверхів навчальної башти за допомогою рятувальної мотузки; - саморятування з верхніх поверхів навчальної башти за допомогою рятувальної мотузки. Оволодіння практичними навичками дій пожежних-рятувальників з гасіння пожеж. <u>Провести ознайомлення із:</u> - випадками та порядком подання сигналу «Тривога»; - організацією газодимозахисної служби. <u>Відтворити дії пожежного-рятувальника під час:</u> - укладання та надягання спеціального (захисного) одягу та спорядження; - постановки захисних дихальних апаратів на стисненому повітрі до оперативного розрахунку; - проведення розвідки пожежі. <u>Відпрацювати:</u> - дії пожежного-рятувальника за сигналом «Тривога»; - порядок прокладання рукавної лінії по сходових клітинах, дорогах, через залізничні колії та інші перешкоди; - етапи оперативного розгортання та заходи що виконуються на кожному етапі; - способи роботи зі стволами у положеннях «стоячи», «лежачи», «з коліна», «сидячи», «стоячи на драбині», «сидячи на підвіконні чи на покрівлі»; - порядок в'язання петлі для підйому пожежно-технічного оснащення та аварійно-рятувального обладнання на висоту; - порядок підйому рукавної лінії на

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
			висоту за допомогою рятувальної мотузки та по пожежним драбинам, нарощування діючої рукавної лінії; - порядок проведення оперативної перевірки захисних дихальних апаратів на стисненому повітрі, які знаходяться в оперативному розрахунку підрозділу; - проведення розрахунків контрольного часу і тиску захисних дихальних апаратів на стисненому повітрі на посту безпеки; - порядок роботи в захисних дихальних апаратах на стисненому повітрі в умовах задимленого, загазованого та забрудненого середовища; - з дотриманням вимог безпеки праці у складі відділення оперативне розгортання сил і засобів на об'єктах різного призначення; - з дотриманням вимог безпеки праці у складі відділення гасіння пожеж на об'єктах різного призначення; - з дотриманням вимог безпеки праці у складі відділення розбирання будівельних конструкцій; - порядок роботи із засобами оперативного зв'язку. Оволодіння практичними навичками дій пожежних-рятувальників під час проведення аварійно-рятувальних робіт, ліквідування надзвичайних ситуацій та їх наслідків. <u>Відпрацювати:</u> - проведення робіт з ліквідування надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та їх наслідків; - експлуатацію аварійно-рятувальних автомобілів та інструменту, що використовуються під час проведення робіт з ліквідування надзвичайних

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
			ситуацій техногенного і природного характеру та їх наслідків; - вимоги правил безпеки праці під час проведення ліквідування надзвичайних ситуацій та їх наслідків. - з дотриманням вимог безпеки праці порядок підготовки та застосування ручного механізованого та немеханізованого інструменту; - з дотриманням вимог безпеки праці порядок проведення аварійно-рятувальних робіт при аваріях на автомобільному транспорті; - з дотриманням вимог безпеки праці порядок проведення аварійно-рятувальних робіт при аваріях з витоком небезпечних хімічних речовин; - з дотриманням вимог безпеки праці порядок перевірки робочого стану, підготовку та порядок роботи з приладами радіаційної та хімічної розвідки для визначення рівня радіаційного забруднення та наявності небезпечних хімічних речовин у повітрі, воді та ґрунті; - з дотриманням вимог безпеки праці порядок використання засобів захисту під час проведення аварійно-рятувальних робіт в зонах хімічного забруднення; - з дотриманням вимог безпеки праці порядок проведення спеціальної обробки техніки, будівель, споруд та технологічного обладнання; - з дотриманням вимог безпеки праці порядок проведення аварійно-рятувальних робіт при виробничих аваріях із радіаційним забрудненням; - з дотриманням вимог безпеки праці порядок проведення аварійно-рятувальних робіт на зруйнованих спорудах та підземних комунікаціях; - з дотриманням вимог безпеки пра-

Предмет	К-сть годин	Шифр компетентності	Зміст навчальної програми (знати, уміти)
			ці порядок проведення рятувальних робіт на водних об'єктах; - з дотриманням вимог безпеки праці порядок проведення розшуку постраждалих у зоні події; - порядок накладання іммобілізуючих шин, пов'язок на всі частини тіла та використання підручних засобів при ушкодженнях постраждалих; - порядок здійснення транспортної іммобілізації постраждалих; - порядок проведення транспортування постраждалих із небезпечних зон.

VI. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Навчальний час здобувача освіти визначається обліковими одиницями часу, передбаченого для виконання робочих освітніх програм освітніх компонент (предметів).

Обліковим одиницями навчального часу є:

- академічна година тривалістю 45 хвилин;
- урок виробничого навчання, тривалість якого не перевищує 6 академічних годин;
- навчальний день, тривалість якого не перевищує 10 академічних годин (8 годин аудиторних занять та до 2 годин самостійної роботи);
- навчальний тиждень, тривалість якого не перевищує 56 академічних годин.

Навчання з охорони праці проводиться відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів з питань охорони праці. Теоретична частина предмета «Охорона праці» у складі загальнопрофесійної підготовки вивчається обсягом не менше 30 годин, згідно з п. 2.3. Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 року № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 231/10511 (із змінами).

Навчання з надання домедичної допомоги проводиться відповідно до Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати домедичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1115, та наказу Міністерства охорони здоров'я України від 04 серпня 2021 р. № 1627 «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти».

Навчально-тренувальна програма домедичної підготовки «Перший на місці події» включається до освітньої програми закладу професійної освіти, що належить до сфери управління ДСНС.

Виробниче навчання проводиться чергуючись з теоретичними заняттями в навчальній пожежно-рятувальній частині, базі газодимозахисної служби, теплокамері, димокамері, вогневому та газовому модулях, багатофункціональному тренажері контейнерного типу, на навчальній вежі, вогневій смузі психологічної підготовки, 100-метровій смузі перешкод та макеті підземної комунікації.

Здобувачі освіти проходять виробничу практику в підрозділах ГУ ДСНС України в областях та м. Київ на посаді пожежного-рятувальника. Виробнича практика організовується за 6-ти денним робочим тижнем.

VII. ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ ТА ДЕРЖАВНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ АТЕСТАЦІЮ

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають поточний, тематичний та семестровий контроль. Форми контролю визначаються робочими освітніми програмами, котрі містять чіткі критерії оцінювання за 12-ти бальною системою оцінювання.

До державної кваліфікаційної атестації допускаються здобувачі освіти, які в повному обсязі виконали освітню програму та мають позитивні підсумкові оцінки з усіх навчальних предметів, виробничого навчання та виробничої практики (не менше 4 балів).

Державна кваліфікаційна атестація включає в себе:

- кваліфікаційну пробну роботу;
- державний кваліфікаційний екзамен.

Кваліфікаційна пробна робота проводиться на базі училища за рахунок часу, відведеного на виробничу практику.

На державну кваліфікаційну атестацію виносяться зміст компетентностей: ЗГ1, ЗГ2, ПК1.1÷ПК1.4, ПК2.1, ПК2.2, ПК3.1÷ПК3.3, ПК4.1÷ПК4.6, та перевіряються результати навчання РН1÷РН4.

Здобувачу освіти, який опанував освітню програму й успішно пройшов державну кваліфікаційну атестацію присвоюється професійна кваліфікація “пожежний-рятувальник”, видається свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації із додатком до нього встановленого зразка, посвідчення про підготовку з надання домедичної допомоги встановленого зразка.

Державна кваліфікаційна атестація здійснюється об’єктивно, відкрито, публічно.

Орієнтовний перелік питань підготовки до державного кваліфікаційного екзамену:

1. Назвати основні законодавчі акти України з охорони праці та їх основні положення.
2. Розкрити вимоги правил безпеки праці до основних приміщень пожежно-рятувального підрозділу (караульне приміщення, пункт зв’язку частини, гараж).
3. Розкрити загальні вимоги правил безпеки праці під час несення служби.
4. Розкрити вимоги правил безпеки праці до захисного одягу і спорядження пожежного-рятувальника.

5. Розкрити основні вимоги правил безпеки праці до переносних пожежних драбин та рятувальної мотузки.
6. Розкрити вимоги правил безпеки праці під час роботи з ручним механізованим та немеханізованим інструментом.
7. Розкрити вимоги правил безпеки праці при зборі, виїзді та прямованні на місце події та під час проведення оперативного розгортання.
8. Розкрити основні вимоги правил безпеки праці під час гасіння пожеж.
9. Розкрити заходи безпеки праці при роботі на висоті, на глибині, в середині резервуарів та каналізаційних колекторів.
10. Охарактеризувати засоби індивідуального та колективного захисту від небезпечних і шкідливих виробничих факторів.
11. Розкрити дію електричного струму на організм людини. Охарактеризувати електрозахисні засоби.
12. Назвіть обов'язки газодимозахисника.
13. Назвіть обов'язки командира ланки ГДЗС.
14. Назвіть обов'язки постового на посту безпеки.
15. Розкрити призначення, загальну будову та основні технічні характеристики захисних дихальних апаратів на стиснутому повітрі фірми MSA AirGo.
16. Розкрити призначення, загальну будову та основні технічні характеристики захисних дихальних апаратів на стиснутому повітрі фірми Drager PSS 3000.
17. Розкрити призначення, періодичність та послідовність проведення оперативної перевірки захисних дихальних апаратів на стисненому повітрі фірми MSA AirGo.
18. Розкрити призначення, періодичність та послідовність проведення оперативної перевірки захисних дихальних апаратів на стисненому повітрі фірми Drager PSS 3000.
19. Розкрити призначення, періодичність та послідовність проведення перевірки перед постановкою до оперативного розрахунку захисного дихального апарату, на стисненому повітрі фірми MSA AirGo.
20. Розкрити призначення, періодичність та послідовність проведення перевірки перед постановкою до оперативного розрахунку захисного дихального апарату, на стисненому повітрі фірми Drager PSS 3000.
21. Розкрийте правила безпеки праці під час експлуатації ЗДА.
22. Розкрити порядок включення та виключення в ЗДА.
23. Розкрийте перелік основного пожежно-технічного, аварійно-рятувального оснащення ланки ГДЗС.
24. Назвати призначення та комплектність захисного одягу та спорядження пожежного-рятувальника.
25. Назвати призначення напірних, всмоктувальних та напірно-всмоктувальних пожежних рукавів.
26. Назвати призначення, будову та порядок застосування пожежних гідрантів та колонок.

27. Розкрити призначення, будову, технічні характеристики гідроелеватора Г-600А.
28. Назвати призначення, класифікацію та маркування пожежних та аварійно-рятувальних автомобілів.
29. Назвати призначення, загальну будову та технічні характеристики ручних пожежних стволів (РС-70, РСК-50, Protek-366, РС-50).
30. Назвати призначення, загальну будову та технічні характеристики генераторів піни (ГПС-600, СПП-4).
31. Розкрити порядок приведення в дію вогнегасників (вуглекислотних, порошкових). Назвати вимоги правил безпеки праці під час експлуатації вогнегасників.
32. Назвати призначення та технічні характеристики рукавного обладнання.
33. Назвати призначення, загальну будову, та технічні характеристики переносних пожежних драбин.
34. Охарактеризувати призначення, будову та область застосування немеханізованого переносного пожежного інструменту.
35. Назвати призначення та комплектність діелектричних засобів захисту.
36. Охарактеризувати призначення, будову та порядок експлуатації бензomotorних пил (SHTIL-265).
37. Охарактеризувати призначення, будову та порядок експлуатації дискового різак SHTIL-TS 800.
38. Назвати призначення, комплектність та порядок експлуатації пневматичного інструменту WEBER.
39. Охарактеризувати призначення, комплектність та порядок експлуатації гідравлічного інструменту WEBER.
40. Назвати види вогнегасних речовин.
41. Охарактеризувати призначення та класифікацію вогнегасників.
42. Охарактеризувати види і засоби зв'язку в оперативно-рятувальній службі цивільного захисту.
43. Охарактеризувати правила ведення радіообміну.
44. Охарактеризувати основні показники роботи серця та легень людини. Ознаки клінічної та біологічної смерті.
45. Охарактеризувати поняття «Шок» причини, класифікація, прояви, домедична допомога.
46. Охарактеризувати поняття «Синдром тривалого стиснення» причини, прояви, домедична допомога під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.
47. Назвати види та ознаки опіків, основні принципи надання домедичної допомоги при термічних опіках різного ступеня отриманих на пожежі.
48. Охарактеризувати стан загального переохолодження та обмороження організму людини причини, прояви, домедична допомога.
49. Дайте визначення поняття “Пневмоторакс”, причини, прояви, порядок надання домедичної допомоги.

50. Назвати основні види та правила проведення іммобілізації та транспортування постраждалого.
51. Описати порядок надання домедичної допомоги постраждалому з критичною кровотечею.
52. Описати порядок проведення серцево-легеневої реанімації постраждалого.
53. Назвати основні завдання караульної служби в пожежно-рятувальних підрозділах.
54. Назвати основні законодавчі та нормативні акти з питань забезпечення цивільного захисту в Україні.
55. Назвати склад та обов'язки осіб внутрішнього наряду чергового караулу пожежно-рятувального підрозділу.
56. Охарактеризувати структуру Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.
57. Назвати випадки подачі та порядок дій особового складу чергового караулу пожежно-рятувального підрозділу за сигналом «Тривога».
58. Описати порядок допуску у службові приміщення чергового караулу осіб, які не належать до складу пожежно-рятувального підрозділу.
59. Дати визначення «Оперативно-рятувальна служба цивільного захисту» та назвати її основні завдання.
60. Назвати посадових осіб гарнізону служби.
61. Назвати основні завдання Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.
62. Розкрити зміст поняття «Цивільний захист».
63. Назвати рівні надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.
64. Назвати строки вислуги у спеціальних званнях служби цивільного захисту начальницького складу Державної служби України з надзвичайних ситуацій.
65. Назвати структуру та керівництво Державної служби України з надзвичайних ситуацій.
66. Назвати спеціальні звання осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та граничний вік перебування на службі.
67. Описати загальний порядок прийому-здачі чергування особовим складом чергового караулу пожежно-рятувального підрозділу.
68. Назвати класифікацію надзвичайних ситуацій залежно від характеру їх походження.
69. Назвати та охарактеризувати вражаючі фактори під час аварій на хімічно- та радіаційно-небезпечних об'єктах і надзвичайних ситуацій з розповсюдженням бактеріальних (біологічних) засобів.
70. Охарактеризувати зони радіаційного, хімічного та бактеріологічного зараження.
71. Розкрийте призначення, загальну будову та принцип роботи «Дозор», «Chem pro 100i», «МКС tera p», «ДКГ 21М»

72. Розкрити поняття про спеціальну обробку особового складу, техніки та території.
73. Розкрити загальні поняття про пожежу та її розвиток. Назвати основні параметри, які характеризують пожежу
74. Розкрити загальні поняття про розвідку пожежі.
75. Дати визначення «Мета розвідки пожежі» та охарактеризувати завдання розвідки пожежі.
76. Назвати та охарактеризувати етапи оперативного розгортання.
77. Розкрити особливості оперативного розгортання при подачі стволів на висоту та в умовах низької температури.
78. Розкрити зміст періодів гасіння пожежі.
79. Розкрити дії пожежного-рятувальника за сигналом «Тривога».
80. Охарактеризувати тактичні можливості пожежно-рятувальних підрозділів без встановлення пожежних автомобілів на вододжерело.
81. Розкрити зміст оперативних дій пожежно-рятувальних підрозділів по рятуванню людей на пожежі.
82. Охарактеризувати оперативно-тактичну характеристику будинків і споруд, адміністративно-офісних приміщень.
83. Охарактеризувати оперативно-тактичну характеристику об'єктів охорони здоров'я.
84. Охарактеризувати оперативно-тактичну характеристику закладів освіти.
85. Охарактеризувати оперативно-тактичну характеристику культурно-видовищних закладів.
86. Охарактеризувати оперативно-тактичну характеристику торгових та складських приміщень.
87. Назвати види та охарактеризувати дорожньо-транспортні аварії.
88. Розкрити першочергові дії пожежних-рятувальників по прибутті до місця дорожньо-транспортної пригоди.
89. Охарактеризувати способи та порядок проведення рятувальних робіт на водних об'єктах.
90. Охарактеризувати способи та порядок проведення рятувальних робіт на льоду.
91. Назвати призначення та комплектність теплозахисного одягу Індекс-1200 та спорядження пожежного-рятувальника.

Орієнтовний перелік кваліфікаційних пробних робіт:

Пожежа виникла в критому спортивному комплексі на площі 200 м². Провести оперативне розгортання від автоцистерни з установкою її на пожежний гідрант і подачею лафетного ствола на гасіння умовної пожежі. Надати домедичну допомогу постраждалому, який втратив свідомість (травматичний шок), має значний опік передпліччя.

Пожежа виникла на відкритому просторі (горить скирта, розташована відокремлено). Площа пожежі 60 м². Провести оперативне розгортання з

установкою автоцистерни на пожежне водоймище, подати 2 ручних стволи, локалізувати і ліквідувати горіння. Надати домедичну допомогу постраждалому, який отримав перелом правого передпліччя.

Пожежа виникла у приміщенні окремо розташованого гаража. Площа пожежі 60 м². Провести оперативне розгортання від автоцистерни з установкою її на пожежне водоймище і подачею 2-х ручних стволів, локалізувати і ліквідувати горіння. Надати домедичну допомогу постраждалому, який отримав закритий перелом передпліччя.

Пожежа виникла на 2-му поверсі житлового будинку, виходить дим з вікон 2, 3-го поверхів. Врятувати за допомогою висувної драбини постраждалого з 3-го поверху та надати йому домедичну допомогу, який має ознаки отруєння чадним газом з головним болем та запамороченням, провести розвідку на 2-му поверсі, локалізувати та ліквідувати горіння.

Пожежа виникла в підвалі житлового будинку, виходить дим із дверей підвалу. Провести розвідку в підвальному приміщенні, відшукати та врятувати постраждалого, надати йому домедичну допомогу, постраждалий зовнішніх ушкоджень немає, наявне серцебиття, відсутнє дихання, локалізувати та ліквідувати горіння.

Пожежа виникла на 3-му поверсі житлового будинку, виходить дим з вікон 3-го та 4-го поверхів. Провести рятування постраждалого за допомогою висувної та штурмової драбини з 4-го поверху та надати йому домедичну допомогу (кровотеча з лобної частини голови), провести розвідку на 2-му поверсі, локалізувати та ліквідувати горіння.

Пожежа виникла на 3-му поверсі житлового будинку, з вікон 3-го поверху видно язика полум'я, сходи на клітина зруйнована. Провести оперативне розгортання від автоцистерни з установкою її на пожежний гідрант і подачею ручного ствола по висувній драбині у вікно 3-го поверху. Виконати саморятування з 3-го поверху.

Пожежа виникла на 4-му поверсі житлового будинку, виходить дим з вікон 4-го поверху. Провести рятування постраждалого, який має закритий перелом ключиці, за допомогою автодрабини та надати йому домедичну допомогу, локалізувати та ліквідувати горіння.

Внаслідок дорожньої транспортної пригоди сталося розтікання легкозаймистої рідини з бензобака легкового автомобіля по площі 10 м². Є небезпека виникнення загоряння. Водій заблокований в автомобілі, деформовано дверцята автомобіля, з-під автомобіля витікає рідина темного кольору. Провести оперативне розгортання, подати ствол «ГПС-600» на захист, провести рятувальні роботи, деблокувати постраждалого, який отримав перелом нижніх кінцівок та травму грудної клітини, з автомобіля за допомогою немеханізованого аварійно-рятувального інструменту. Надати домедичну допомогу постраждалому.

При проведенні ремонтних робіт в підземній комунікації працівник отруївся газом і знаходиться в непритомному стані. Провести рятування

постраждалого з колодязя підземної комунікації за допомогою автодрабини, накидної рятувальної петлі та рятувальної мотузки з використанням системи «поліспаст». Надати домедичну допомогу постраждалому.

Внаслідок вибуху в будівлі її частина разом зі сходовою клітиною зруйнована. На четвертому поверсі постраждалий, який отримав забій ноги з незначною кровотечею, просить про допомогу. Провести рятування постраждалого з 4-го поверху будівлі за допомогою страхувальної системи, альпіністського спорядження та рятувальної мотузки. Надати домедичну допомогу постраждалому.

VIII. ПЕРЕЛІК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. Конституція України : станом на 1 вересня 2015 року : відповідає офіц. текстові. - Київ : ФОП ПАЛИВОДА А. В., 2015.
2. Кодекс Цивільного захисту України: станом на 1 липня 2013 року :відповідає офіц. текстові. – Вінниця : Діло, 2014.
3. Положення про Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій : наказ МВС України від 03.07.2014 № 631: (Електронний ресурс). – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0853-14>.
4. Про Дисциплінарний статут служби цивільного захисту: Закон України від 5 березня 2009 року № 1068-VI : (Електронний ресурс). – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-17#Text>.
5. Порядок організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах та підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій : наказ МВС України від 10.02.2022 № 116, Р. 3,4 : (Електронний ресурс). – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0534-22>.
6. Про затвердження Положення про порядок проходження служби цивільного захисту особами рядового і начальницького складу : постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 № 593 : (Електронний ресурс). Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/593-2013-%D0%BF>.
7. Про введення в дію стандартних операційних процедур : Наказ ДСНС України № 1644 від 26.12.2025 р.
8. Методичні рекомендації щодо порядку дій аварійно-рятувальних формувань ДСНС під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (небезпечних подій), пов'язаних із дорожньо-транспортними пригодами: Наказ ДСНС України №80 від 21.01.2020 р.
9. Джигирей В.С. Основи екології та охорона навколишнього природного середовища. Екологія та охорона природи: Підручник / В.С. Джигирей [та ін]; Національний ун-т «Львівська політехніка», Український держ. лісотехнічний ун-т. - Львів: Афіша, 2001.
10. Книш І. Екологічна освіта та екологічне виховання, як передумова формування ноосферного мислення / І. Книш. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vird/2011_13/PDF/3.pdf.
11. Екологія: [навч. посіб. для студ. вищих навч. закл.] / В.А. Андронов, Ю.В. Буц, О.В. Крайнюк, В.В. Коврегін / М-во України з питань надзвичайн. ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобил. катастрофи, Ун-т цивіл. захисту України. – Х.: УЦЗУ, 2008.

12. Скоробогатий Я.П. Основи екології: навколишнє середовище і техногенний вплив. Підручник / Я.П. Скоробогатий, В.В. Ощеповський, В.О. Василечко: «Новий Світ - 2000» - Львів, 2008.
13. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник. - Вид. 3-є перероб. Львів: УАД, 2008.
14. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 № 2694-ХІІ : (Електронний ресурс). – Режим доступа: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>. – Назва з екрана.
15. Методичні рекомендації з проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з розбору завалів будівель і споруд : Наказ ДСНС України № НС-783 від 01.06.2026 р.
16. Методичні рекомендації щодо порядку дій аварійно-рятувальних формувань ДСНС під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (небезпечних подій), пов'язаних із дорожньо-транспортними пригодами: Наказ ДСНС України №80 від 21.01.2020 р.
17. Статут дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж: Наказ МВС України № 340 від 26.04.2018р.
18. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту : Наказ МВС України № 340 від 26.04.2018р.
19. Класифікаційні ознаки надзвичайних ситуацій : Наказ МВС України № 658 від 06.08.2018 р.
20. Правила безпеки праці в органах та підрозділах ДСНС Наказ ДСНС України від 31.12.2025 № 1661: [Електронний ресурс]. Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/t9/page3/sp:max1516>
21. Правила охорони життя людей на водних об'єктах України: Наказ МВС України № 301 від 10.04.2017 р.
22. Підготовка пожежного–рятувальника: теорія та практика. Підручник пожежного рятувальника / за загальною редакцією С.А. Парталяна – Київ, 2014 – 704 с.
23. Довідник керівника гасіння пожежі. – Черкаси: НУЦЗ України, 2026 - 383 с.
24. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» №-5081/VI від 05.07.2012р. : [Електронний ресурс]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text>
25. Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти Наказ МОЗ від 04.08.2021 №1627 :[Електронний ресурс] <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1627282-21#Text>

26. Медичне сортування при масовому надходженні постраждалих на ранньому госпітальному етапі Наказ МОЗ від 24. 02. 2022 року №368 «» :[Електронний ресурс] <https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukraini-vid-24022022-368-pro-zatverdzhennja-standartu-ekstrenoi-medichnoi-dopomogi-medichne-sortuvannja-pri-masovomu-nadhodzhenni-postrazhdalih-na-rannomu-gospitalnomu-etapi>.
27. Євсюков О.П., Куфлієвський А.С., Лебедєв С.М., Миронець С.М., Назаров О.О., Перелигіна Л.А., Садковий В.П., Екстремальна психологія. Підручник /За заг. ред. проф. О.В. Тимченка – К.: ТОВ «Август Трейд», 2007. – 502с.
28. Варій М.Й., Козяр М.М., Коваль М.С. Військова психологія і педагогіка: Посіб./ За заг. ред. М.Й. Варія – Львів: Вид-во «Сполом», 2003. – 624 с.
29. Бегун В.В., Науменко І.М. Безпека життєдіяльності. Київ, 2003 – 208с.
30. Норми табельної належності, витрат і термінів експлуатації пожежно-рятувального, технологічного і гаражного обладнання, інструменту, індивідуального озброєння та спорядження, ремонтно-експлуатаційних матеріалів підрозділів ДСНС України: наказ Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 29.05.2013р. № 358 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dsns.gov.ua/ua/Nakazi/46718>.
31. Настанова з експлуатації транспортних засобів в органах та підрозділах ДСНС України: наказ Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 27.06.2013р. № 432: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dsns.gov.ua/files/2013/7/3/432_nast.pdf.
32. Наказ ДСНС України від 26.12.2022 № 760. «Методичні рекомендації з експлуатації та ремонту пожежних рукавів в пожежно-рятувальних підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій» : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0760388-22#Text>.
33. Про затвердження порядку організації роботи органів управління та підрозділів, закладів освіти системи ДСНС під час підготовки особового складу, гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій в умовах екстремальних температур, задимленості, загазованості, радіоактивного, хімічного забруднення та біологічного зараження: наказ МВС України від 25.09.2023 № 780 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/re40895?an=26>.
34. Положення про газодимозахисну службу Державної служби України з надзвичайних ситуацій: наказ ДСНС України від 31.10.2023 № 870 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://if.dsns.gov.ua/sluzhbova-pidgotovka/sluzhbova-pidgotovkahttpsifdsnsgovuasluzhbova-pidgotovkahttpsifdsnsgovuasluzhbova-pidgotovkanormativno-pravovi-akti>.

35. Первинна підготовка пожежного-рятувальника: навч. посіб. / О.М. Коленов, О.Є. Безуглов, В.М. Іщук. – Х. : НУЦЗУ, КП «Міськдрук», 2013. - 455 с.
36. Правил охорони життя людей на водних об'єктах України: Наказ МВС України № 301 від 10.04.2017 р.
37. Попович В.В., Ренкас А.Г. Пожежні автомобілі (частина 1). – Львів: Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2011. -100с.
38. Ковалишин В.В. Основи підготовки газодимозахисника: навчальний посібник / В.В. Ковалишин, В.І. Луц, Р.В. Пархоменко. – Львів: ЛДУ БЖД, 2015 – 525 с.
39. Захисний дихальний апарат на стисненому повітрі фірми MSA. Інструкція по експлуатації.
40. Захисний дихальний апарат на стисненому повітрі фірми Drager. Інструкція по експлуатації.
41. Інструкція по експлуатації гідравлічного інструмента “WEBER”.
42. Інструкція по експлуатації пневматичного інструмента “VETTER”.
43. Іванов В. Ф. Медіаосвіта та медіа грамотність : підручник / В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за ред. В. В. Різуна. — Київ.: Центр Вільної Преси, 2013. — 352с.
44. Медіакомпетентність фахівця: кол. монографія / Г. В. Онкович, Ю. М. Горун, В. О. Кравчук, Н. О. Литвин, І. В. Костюхіна, К. А. Нагорна; за наук. ред. Г. В. Онкович ; НАПН України, Ін-т вищ. освіти. — Київ: Логос, 2013. — 286 с.
45. Безпека в соціальних мережах – етика поведінки в інтернеті. URL: <https://ms.detector.media/profstandarti/post/2369/2013-11-18-bezpeka-v-sotsialnykh-merezhakh-etyka-povedinky-v-interneti>
46. О. Таранова Домедична підготовка : навчальний посібник / О. Таранова, В. Придатко. – Вінниця : ФОП Рогальська І.О., 2020.
47. Радіаційний, хімічний та біологічний захист. Прилади дозиметричного контролю та хімічної розвідки. Навчальний посібник. М. Говорушак, О. Гук, А. Романик, І. Татарінов, І. Синчук. Вінниця: 2022. – 148 с.
48. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах : наказ МОЗ України 09.03.2022 № 441.
49. Порядок організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту: наказ МВС України № 511 від 15.06.2017 р. – 2017: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0835-17>
50. Методичні рекомендації щодо виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та

працівників оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України до виконання завдань за призначенням.

51. Основи підготовки пожежного-рятувальника: навчальний посібник / Луц В.І., Чалий Д.О., Великий Я.Б. – Львів, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2022. – 456 с.
 52. Бичев А.П. Підготовка пожежного-рятувальника: теорія та практика Підручник пожежного рятувальника / А.П. Бичев, Б.І. Білецький – Київ, 2014.
 53. Рекомендації про особливості виконання органами управління та підрозділами ДСНС завдань за призначенням у населених пунктах і на територіях під час збройної агресії: наказ ДСНС від 02.04.2024 № 375.
 54. Методичні рекомендації із застосування безпілотних наземних роботизованих комплексів (пожежних та багатофункціональних): Наказ ДСНС № 734 від 22.05.2026 р.
 55. Інструкція по експлуатації бензомоторної пили “STIHL –MS261”.
 56. Інструкція по експлуатації бензомоторної пили “Husqvarna – 135”.
 57. Інструкція по експлуатації дискового різака “STIHL –TS 800”.
 58. Інструкція користувача та технічний посібник Drager PSS-3000.
 59. Інструкція з експлуатації та технічний опис motionSCOUT.
 60. Інструкція з експлуатації FIREFLY II.
 61. Інструкція з експлуатації FLIR Kx3.
-